

Zoals gezegd trad hij ook in het buitenland op als een vurig verdediger van de Belgische muziek. Het programma van het concert dat hij op dinsdag 25 februari 1908 in de Berlijnse Mozartsaale dirigeerde op verzoek van Norbert SALTER en met de medewerking van de Russische violist Michel PRESS, was helemaal aan de Belgische muziek gewijd : P. FILSON's "La Mer", H. VIEUXTEMPS' vioolconcerto in re-klein, de "Sinte-Godelieve-ouverture" van E. TINEL, "Carnaval" van Jan BLOCKX, "La princesse d'auberge" en de "Fantaisie op een Waals thema" van Théo YSAYE (3).

N. HOSTYN

(vervolgt)

Voetnota's :

1. Over BULCKE : zie Nationaal Biografisch Woordenboek, deel 9.
2. De tekst van "Een Koningslied" verscheen in de Plate op p. 80/80-81.
3. K.L., M. Léon Rinskopf à Berlin, in Le Carillon, 29 febr. 1908.

H. CONSCIENCE EN DE KUST

De zeer produktieve auteur Hendrik Conscience (1812-1883) schreef, naast historische romans, ook stedelijke zedenromand en landelijke novellen, - één enkele maal ook aan de kust gesitueerd. Daar weet hij het vertrouwen te winnen van de eenvoudige bevolking. "Bella Stock", dan in 1861 verschijnt, is de vrucht van zijn verblijf in De Panne, waar hij met de vissers aan tafel zat en "met hen in zee geweest is dag en nacht". Het was lange tijd de enige Vlaamse roman van betekenis waar het vissersvolk in leeft. Het verhaal behoort qua kwaliteit beslist tot zijn mindere werken en is nog enkel van literair-historisch belang. Hendrik Conscience was een begripdend goed en bescheiden man. Deernis met elke vorm van tegenspoed of vernedering spreekt uit ieder werk en dat berustte op ervaring. Menige zwerftocht langs de Rijn of aan de kust was niets anders dan een vlucht uit de huiselijke kommer. Op 39 juni 1858 meldde hij in een brief aan zijn uitgever J.J. Van Dieren : "Ik heb een reisje naer Oostende gedaen en ben daer drie dagen gebleven". In 1859, toen arrondissementscommissaris te Kortrijk, was Conscience overwerkt en maakte zwerftochten in de duinen. Vijftien jaar later, in 1874, verbleef hij twee maanden te Blankenberge wegens een oogziekte. Het jaar daarop, in 1875, ging zijn gezondheid achteruit, voeld zich eenzaam en maakte voettochten in Wallonië, aan de kust en langs de Rijn. Conscience wist in zijn werken ook de volksmassa, in haar geheel en in haar typische vertegenwoordigers, treffend tot leven te brengen : vissersvolk, zee-lieden, burgerij, pennelickers, landadel, boeren, magistraten... Ziekte en verdriet ondermijnden in de jaren 80 helemaal zijn gestel en Hendrik Conscience overleed op 10 september 1883 aan de gevolgen van een sedert lang slepende maagkwaal te Brussel. De door beeldhouwer Frans Joris bedachte zinspreuk op zijn grafmonument : "Hij leerde zijn volk lezen" klinkt vandaag als een frase, maar vat uitstekend de cultuurhistorische betekenis van zijn oeuvre samen. Zeer samenvattend, en boeiend!, zijn de beschouwingen - met accurate bibliografie van en over, evenals een chronologische tabel - door Emiel Willekens in zijn boekje "Hendrik Conscience 1812-1883". Brussel, Manteau, 1961, 8°, 40 blz., ill. buiten tekst (Monografieën over Vlaamse Letterkunde, nr. 25) - waaruit de meeste gegevens voor deze mededeling paasim geput zijn.

E. SMISSAERT